

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Paldiski

28. juuni 2022 nr 42

Arvamuse andmine Paldiski uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele

Keskkonnaamet geoloogilise uuringu loa andjana edastas 24.05.2022 nr DM-120161-3 maapõuaseaduse § 27 lõike 7 alusel arvamuse andmiseks Osaühingu Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Röstla paekivikarjäär, Röstla küla, Põltsamaa vald, 48022 Jõgeva maakond) geoloogilise uuringu loa taotluse Paldiski uuringuruumis.

Osaühing Eesti Killustik esitas Keskkonnaametile 16.05.2022 taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks Paldiski uuringuruumis (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.05.2022 dokumendina nr DM-120161-1). Uuringuluba taotletakse Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Paldiski linnas riigile kuuluval Tõnise (katastritunnus 58001:001:0267, ärimaa 100%) ja Tõnise juurdelõige (katastritunnus 43101:001:1293, sihtotstarbeta maa 100%) kinnistutel. Tõnise kinnistu valitsejaks on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Maaamet ning Tõnise juurdelõige kinnistu on reformimata maa. Uuringuruumi ja selle teenindusmaa pindala on 53,79 hektarit.

Geoloogilise uuringu eesmärgiks on selgitada välja Paldiski uuringuruumis leviva kõrgemargilise, madalamargilise ja täitelubjakivi, ehitus- ja täitekruusa, ehitus- ja täiteliiva paksus ning kaevandamistingimused tasemel, mis võimaldaksid varu kinnitada tarbevaruna. Kaevandamiskadusid on umbes 13 600 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on loa taotluses märgitud teede- ja üldehitus ning täitepinnas.

Tarbevaru uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 25 puurauku sügavusega kuni 25 meetrit. Kõik puuraugud dokumenteeritakse ja puursüdamikest võetakse proovid laboratoorseteks katseteks (killustiku purunemiskindlus, külmakindlus destilleeritud vees, kivimi keemiline koostis). Kui lubjakivi puuraukude rajamisel ilmneb, et lubjakivi katendis olevad setted on kasutatavad maavarana, siis rajatakse kvaternaarisetete uurimiseks kuni 60 kaevandit. Setetel määratakse terastikuline koostis ja filtratsiooniomadused, kruusal määratakse purunemiskindlus. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised puuraukudes ning tehakse katsepumpamised kuni kolmest puuraugust. Lisaks teostatakse ala topograafiline mõõdistamine. Välitööde lõppedes uuringupunktide ümbrus korrastatakse, maapind viiakse geoloogiliste tööde eelsesesse seisundisse ja taastatakse looduslik situatsioon. Juhul kui mõnda puurauku soovitakse jätta avatuks pikemaajaliseks põhjavee seireks, tuleb nende asukohad kooskõlastada kohaliku omavalitsusega, koostada eriprojekt ja taotleda ehitusluba ning kanda kaevud seirekaevudena keskkonnaregistrisse. Taotletava loa kehtivusaeg on 5 aastat. Geoloogilise uuringu teostajaks Paldiski uuringuruumis on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437).

Kui geoloogilise uuringu käigus leidub maavarana arvele võtmiseks väärilist materjali, on osaühingu Eesti Killustik järgmiseks võimalikuks sammuks ettepaneku tegemine maardla moodustamiseks, millele järgneb kaevandamisloa taotluse koostamine ja loa taotlemine. Kuigi

geoloogilise uuringu tulemustel on iseseisev väärtus ka siis, kui uuringule kaevandamist ei järgne, on maapõuseaduse § 4 lõike 2 kohaselt maavara geoloogilise uuringu eesmärgiks ühemõtteliselt maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav töö. Seega, kui maavara edaspidine kasutuselevõtt on vähetõenäoline, ei ole uuringuloa taotlejal mõttekas läbi viia kulukat ja kompleksset geoloogilist uuringut vastavalt maapõuseaduse § 20 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Sellest tulenevalt on haldusmenetluse eesmärgipärasuse, efektiivsuse ja uurimispõhimõttega kooskõlas, kui vallavolikogu väljendab uuringuloa andmise menetluses esialgset seisukohta ka alal võimaliku kaevandamise kohta, ehk volikogu toob kaevandamist ebatõenäoliseks pidades välja need asjaolud, mis antud hetkel teadaolevalt sellise seisukoha tingiksid.

Harju maakonnaplaneeringus 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78) on välja toodud põhimõtted, millega tuleb ruumilise arengu suunamisel ja ettevõtluskeskkonna arendamisel arvestada. Üheks põhimõtteks on, et uute arendusalade kavandamine, kui see osutub vajalikuks, saab toimuda hästi juurdepääsetavates asukohtades terviklike ruumilahenduste alusel ja tingimustes, kus on tagatud muuhulgas ka vajalikud kommunikatsiooni- ja taristulahendused. Maakonnaplaneeringu kohaselt jääb taotletav uuringuala täies ulatuses Paldiski sadama ja selle arenguks vajalikule maa-alale. Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt ja arvestades vajadust tagada rahvusvahelise ning riikliku tähtsusega Paldiski sadama areng, tuleb antud piirkondades soodustada tööstus- ja logistikaalaseid tegevusi.

Eelnevat toetab Paldiski linna üldplaneering (kehtestatud Paldiski Linnavolikogu 14.06.2005 määrusega nr 15), mille kohaselt soovitakse geoloogiline uuring läbi viia ettevõtluse reservmaa juhtfunktsiooniga alal. Paldiski linna logistiliselt heast asukohast lähtuvalt on üldplaneeringuga ette nähtud alal intensiivistada äritegevust ja elavdada tootmistegevust. Kokkuvõtvalt on ettevõtluse reservmaa vajalik, et tagada võimalus rahvusvahelise ja riikliku tähtsusega Paldiski sadamat toetavate tegevuste koondamiseks sobiliku taristuga alale nii, et linnalise asustusega piirkond ning rohevõrgustiku alad ei satuks surve alla. Maavara kaevandamist antud alal üldplaneering ette ei näe.

Taotletavale uuringuruumile lähim majapidamine jääb u 160 m kaugusele kagusse (Jaama tee 9 // Väljaotsa, katastritunnus 29501:009:0058). Vähem kui 350 m kaugusele lõunasse jäävad Mereääre aiandusühistu elamumaa kinnistud. See tähendab, et mitmed olemasolevad majapidamised jäävad uuringuruumi ja potentsiaalse kaevanduse mõjualasse. Olemasolevad majapidamised ei välista lõplikult uuritava alal maavara kasutuselevõttu, kuid see ei tähenda, et potentsiaalne maavara kaevandamine ei mõjutaks piirkonna majapidamisi negatiivselt. Lähtudes olemasolevate karjääride tegevusega seonduvast praktikast võib eeldada, et elutegevusele võib kaasneda negatiivseid mõjusid ja häiringuid. Lisaks füüsikalistele (tolm, müra, vibratsioon jms) mõjudele on kaevanduste puhul olulised ka sotsiaal-majanduslikud mõjud. Ainuüksi maavara kaevandamisega kaasnev maastikukasutuse muutus on oluliseks häiringuks. Negatiivne mõju avaldub nii kinnistute omanike elukvaliteedile kui ka kinnistu väärtusele. Sellise muutuse põhjustab juba oletus, et piirkonnas võib hüpoteetiliselt tekkida maavara kaevandamine. Seega kahjustab taotletav tegevus oluliselt mõjualal asuvate kinnisasjade omanike huve.

Vabariigi Valitsus algatas 23.12.2021 korraldusega nr 447 Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise. Teemaplaneeringu eesmärgiks on lähtuvalt riigi huvist koostöös kohaliku omavalitsuste üksustega määrata perspektiivsed alad ehitusmaavarade uuringualade paiknemiseks arvestades teiste puudutatud isikute huvidega ja võttes arvesse nii majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid kui ka looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Enne selge ühiskondliku kokkuleppe saavutamist ei ole mõistlik algatada menetlusi, mis ei ole kooskõlas või oleksid vastuolus tulevaste kokkulepetega ja maavarade säästliku kasutamise põhimõtetega.

Kohalikul omavalitsusel on kohustus vastutada nii üldplaneeringu koostamise kui ka selle elluviimise eest. Tegemist on kohaliku omavalitsuse kõige olulisema töövahendiga ruumilise arengu kavandamisel ja kohaliku elu strateegilisel juhtimisel. Võttes arvesse, et nii Paldiski üldplaneering kui ka koostatav Lääne-Harju valla üldplaneering (algatatud Lääne-Harju Vallavolikogu 25.09.2018 otsusega nr 117) näevad taotletava uuringu ala ette tootmismaana, mis toetaks riikliku ja kohaliku tähtsusega Paldiski sadama arengut, ei ole kavandatud karjäär antud asukohta sobilik. Kaevandamine takistaks ühemõtteliselt antud ala strateegiliselt planeeritud otstarbel kasutamist. Lisaks suurendaks kavandatud tegevus sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid häiringuid olemasolevas looduslähedases elukeskkonnas.

Maapõueseaduse § 27 lõike 7 alusel ja arvestades 24.05.2022 nr DM-120161-3 edastatud geoloogilise uuringu loa taotlust ning vallavolikogu alalise keskkonna- ja planeeringutekomisjoni 20.06.2022 seisukohta

1. Mitte nõustuda osaühingule Eesti Killustik (registrikood 10126848) geoloogilise uuringu loa andmisega
2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
3. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn) või esitada vaie Lääne-Harju Vallavolikogule 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)
Külli Tammur
vallavolikogu esimees